OBJEM
(Ozaveščanje Branje Jezik Evalvacija Modeli)

VRTEC RAVNE NA KOROŠKEM
Čečovje 12/a
2390 Ravne na Koroškem

Predstavitev dejavnosti na sestanku v mreži

Vzgojiteljica Franja Šteharnik Brec
Vrtec Ravne na Koroškem, 7.1. 2020

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

OBJEM

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Uvod

1.

- NARAVA: LETNI ČAS JESEN- JESENSKA OPRAVILA- NA POLJU/NJIVI IN NA VRTU/GREDI, PRIPRAVA OZIMNICE…

2.

- JEZIK: IGRA Z GLASOVI

•POZORNO POSLUŠANJE BRANEGA BESEDILA OD ZAČETKA DO KONCA,
•SAMOSTOJNO PRIPOVEDOVANJE PO VSEBINI ZGODBE,
•PREPOZNATI PRVI/SREDNJI/ZADNJI GLAS V BESEDI,
•GLASOVNO RAZLOČEVANJE IN RAZČLENJEVANJE BESED IN GLASOV…

3.

- JEZIK: BOGATENJE BESEDIŠČA

NAMEN DEJAVNOSTI

- POVEZATI PODROČJE JEZIKA IN NARAVE,
- NARAVA: LETNI ČAS- JESEN (spremembe v naravi, opravila v jeseni, polje-njiva, vrt- greda, priprava ozimnice, …),
- navajanje otrok na opazovanje naravne lepote in spoznavanje nenehnih sprememb v naravi in spoštovanju do vsega živega/ neživega , kar nas obdaja,
- BOGATENJE BESEDIŠČA: prepoznavanje in poimenovanje poljščin, vrtnin in zelišč,
- GLASOVNO ZAVEDANJE: glasovno razločevanje in glasovno razčlenjevanje, prepozna prvi/srednji/zadnji glas, tvori nove besede z isto osnovo.

1. GRADNIK: GOVOR

ELEMENT GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- jezikovna zmožnost (besedna zmožnost; skladenjska/slovnična zmožnost: opisovanje, pripovedovanje, razlaganje, utemeljevanje; pravorečna zmožnost) - uporaba govora v različnih govornih položajih, za različne namene in v različnih situacijah - uporaba izrazov za čustvena/mentalna stanja	-spontan pogovor z otroki o letnem času, o jesenskih opravilih na njivi/ vrtu, - možnost razmišljanja, razgovora, pogovora na temo: polje/vrt, kaj lahko sejemo/sadimo, kaj potrebujemo za delo na njivi/vrtu, orodja/stroji, - pripovedovanje zgodbe o kmetu in kmetici, ki sta v jesenskem času imela veliko jesenskih opravil, kako sta izvedla pospravljanje poljščin/vrtnin, kam sta jih shranila/ozimnica, - sodelovanje pri pogovoru, opisovanju, komentiranju , razmišljanju…pripovedovanje o lastnih izkušnjah, - opisovanje sprememb, ki smo jih opazovali na bližnji kmetiji, v vrtu ob šoli - otroci, ki so doma na kmetiji podrobneje opišejo jesenska opravila iz lastnih izkušenj.

2. GRADNIK: MOTIVIRANOST ZA BRANJE

ELEMENT GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- interes za branje - pozitiven odnos do branja različnih vrst besedil - bralna samoučinkovitost - izbira tiskanih in drugih informacijskih virov glede na namen branja, - uporaba različnih lokacij bralnih virov	- Otrok pozorno posluša pripovedovanje/branje odrasle osebe različnih besedil od začetka do konca - Knjižni kotiček: Repa velikanka, Razbita buča, knjige o naravi, leksikoni, - Obisk šolske knjižnice - Ob slikovnih kartah pripoveduje (bere) vsebino zgodbe (skupini/ posamezniku) - Karte zaporedja (opiše karte po vsebini zgodbe, opiše postopek priprave- recept za krompirjevo juho, karte za pripovedovanje po vsebini zgodbe (Repa velikanka, Razbita buča)

3. GRADNIK: RAZUMEVANJE KONCEPTA BRALNEGA GRADIVA

ELEMENT GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
-orientacija v bralnem gradivu - povezovanje besednega in slikovnega dela v besedilu - poznavanje in obvladovanje smeri branja - celostno branje[1] multimodalnih besedil[2] - poznavanje tiskanih in digitalnih gradiv	-slikopis- spoznava smer branja, - 3D karte za bogatenje besednega zaklada- slika/napis/kontrolna karta (poimenovanje zelenjave na vrtu, poljščin na polju… -karte z opisi (Podaj mi karto na kateri je zelenjava, ki raste na polju…iz katere lahko naredimo pire…, katero moramo olupiti preden jo pojemo…)

4. GRADNIK: GLASOVNO ZAVEDANJE

ELEMENTI GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- glasovno razločevanje - glasovno razčlenjevanje - poznavanje in uporaba knjižnega naglasa/knjižne izreke	- Iščemo dolge / kratke besede - Prepoznavanje prvega/ srednjega/zadnjega glasu v besedi, predmeti v koruzi- prvi glas, - Razvrščanje kart: prvi glas v besedi (npr. K in) - Lov za glasom (košarica, napis s črko npr. K, išče predmete v igralnici, ki se začnejo na isti glas) - Iskanje parov kart, kjer se predmet začne na isti glas - Iskanje parov kartic, ki se rimajo - Iskanje kart, kjer se predmeti končajo na enak zadnji glas, - Iskanje kart, da bo zadnji glas predmeta na prvi kartici, prvi glas predmeta na drugi (npr. korenček- kumara), - Otrok razporedi kartice tako, da je zadnji glas prvega predmeta na sliki, prvi glas naslednje enak (npr. paradižnik- krompir- repa), - Ritmično udarjamo zloge predmetov, ki so na karti (npr. pa-ra-di-žnik) - Štejemo glasove v besedi (npr. koruza-5) - Uganke: ali slišiš T v besedi koruza … - Iščemo rime. Krompir-papir…) - Štejemo na prste: koliko črk/glasov ima beseda POR… - Stereognostična vreča: poišči mi nekaj kar se začne na glas P…

5. GRADNIK: BESEDIŠČE

ELEMENTI GRADNIKA	PRIMER DEJAVNOSTI
- razumevanje pomena besed in njihova uporaba pri sprejemanju in tvorjenju besedil - širjenje in usvajanje besedišča za uspešno branje z razumevanjem, učenje in sporazumevanje - uporaba jezikovnih virov in priročnikov	- Knjižni kotiček: leksikon od A do Ž, Velika knjiga o zelenjavi, Poglej, kaj skrivata sadje in zelenjava… - loči med pojmi polje/ njiva, vrt/ gredica, zeliščni vrt/ zelišča…

6. GRADNIK: **TEKOČE BRANJE**

ELEMENTI GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- tehnika branja - natančnost - hitrost - izraznost - ritem	- slikopis (ki ga pripravi vzgojiteljica) - otrok si sam izdela svoj slikopis po vsebini zgodbe

7. GRADNIK: RAZUMEVANJE BESEDIL

ELEMENT GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- sistematično razvijanje branja z razumevanjem - iskanje, primerjanje, urejanje, organiziranje podatkov iz besedil - sklepanje, razbiranje bistva - povzemanje in vrednotenje besedil - uporaba bralnih učnih strategij - uzaveščanje procesa branja	-odprta vprašanja o vsebini zgodbe, smiselno odgovori na zastavljena vprašanja, -samostojno pripoveduje ob kartah po vsebini zgodbe (skupini/ posamezniku), -KNJIŽNI KOTIČEK: literatura: na kmetiji (opravila, delovni stroji, orodja…), delovni stroji na polju (traktor, priključki…prepoznavanje in poimenovanje…., dialogi med otroki

8. GRADNIK: ODZIV NA BESEDILO IN TVORJENJE BESEDIL

ELEMENTI GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- tvorjenje ustreznih in smiselnih govorjenih in pisnih besedil o prebranem - uporaba prebranega v novih situacijah - razvijanje veščine pisanja ustreznih besedil	- samostojno pripoveduje iz lastnih izkušenj o delu na polju, kmetiji, s pomočjo orodij in strojev, komentira mnenja in izkušnje drugih otrok… -Izdela si svojo knjižico: črka K, otrok nariše predmete, ki se začnejo na prvi glas - Kaj tipaš? , otrok tipa predmet skrit v vreči in ga po svojih občutenjih nariše - izdelava gledališča, seznanitev z vlogo: gledalec, poslušalec, igralec - izdelava lutk na palčki - lutkovna igra : Razbita buča - dramatizacija otrok po vsebini zgodbe - IGRA: izmišlja si drugačen konec zgodbice o razbiti buči

9. GRADNIK: KRITIČNO BRANJE

ELEMENT GRADNIKA	PRIMERI DEJAVNOSTI
- prepoznavanje, presojanje, vrednotenje sporočilnosti, dejstev in stališč v besedilu, avtorjevega načina pisanja - oblikovanje lastnega mnenja z utemeljevanjem - presojanje glede na dane kriterije - postavljanje kriterijev za kritično vrednotenje besedil - kritična uporaba virov	-postavljanje odprtih vprašanj -otrok izraža mnenje o vsebini zgodbe -zakaj, kako, kaj ti misliš…zakaj ti tako misliš?

POTEK DEJAVNOSTI

- JUTRANJI KROG: spontan pogovor z otroki o letnem času, o jesenskih opravilih, pripovedujejo o svojih lastnih izkušnjah, podrobno opisujejo o resničnih dogodkih in doživetjih …,
- pripovedovanje zgodbe o kmetu in kmetici, ki sta v jesenskem času imela veliko jesenskih opravil,
- s pomočjo slikovnih kart spoznavajo besede : njiva/polje, vrt/greda, zelenjava, povrtnina, zeliščni vrt/ zelišča…

- Otroci aktivno sodelujejo ob pripovedovanju vzgojiteljice: poslušajo vsebino izmišljene zgodbe (Kmet Pavel in kmetica Tončka), ugotavljajo kaj raste na njivi/ vrtu, polagajo karte na ustrezna mesta, prepoznavajo in poimenujejo zelenjavo,

- razvrščajo karte z zelenjavo glede kje uspevajo, polje/njiva, vrt/ gredica,

- opazujejo svežo zelenjavo in primerjajo podobnosti in razlike med njimi,

- ob pogovoru imajo otroci možnost pripovedovanja iz lastnih izkušenj (kaj je to ozimnica, kaj lahko pripravimo za ozimnico z njive/ kaj z vrta…),

- kaj potrebujemo za jušno zelenjavo (iz sveže zelenjave pripravimo jušno ozimnico…)

Jušna zelenjava- ozimnica

Karte za bogatitev besednega zaklada

SKRBNO UREJENO UČNO OKOLJE

MATERIALI NA POLICAH ZA GLASOVNO ZAVEDANJE

- Prepoznavanje in poimenovanje zelenjave na kartah

- Delo z opisi:“ Podaj mi karto tiste zelenjave, ki jo je potrebno olupiti…“

- Poimenovanje delov predmeta: „ Izberi vrsto zelenjave, ki je zelene barve, ima mesnate liste, je v obliki glave, …“

- Iščemo dolge/ kratke besede

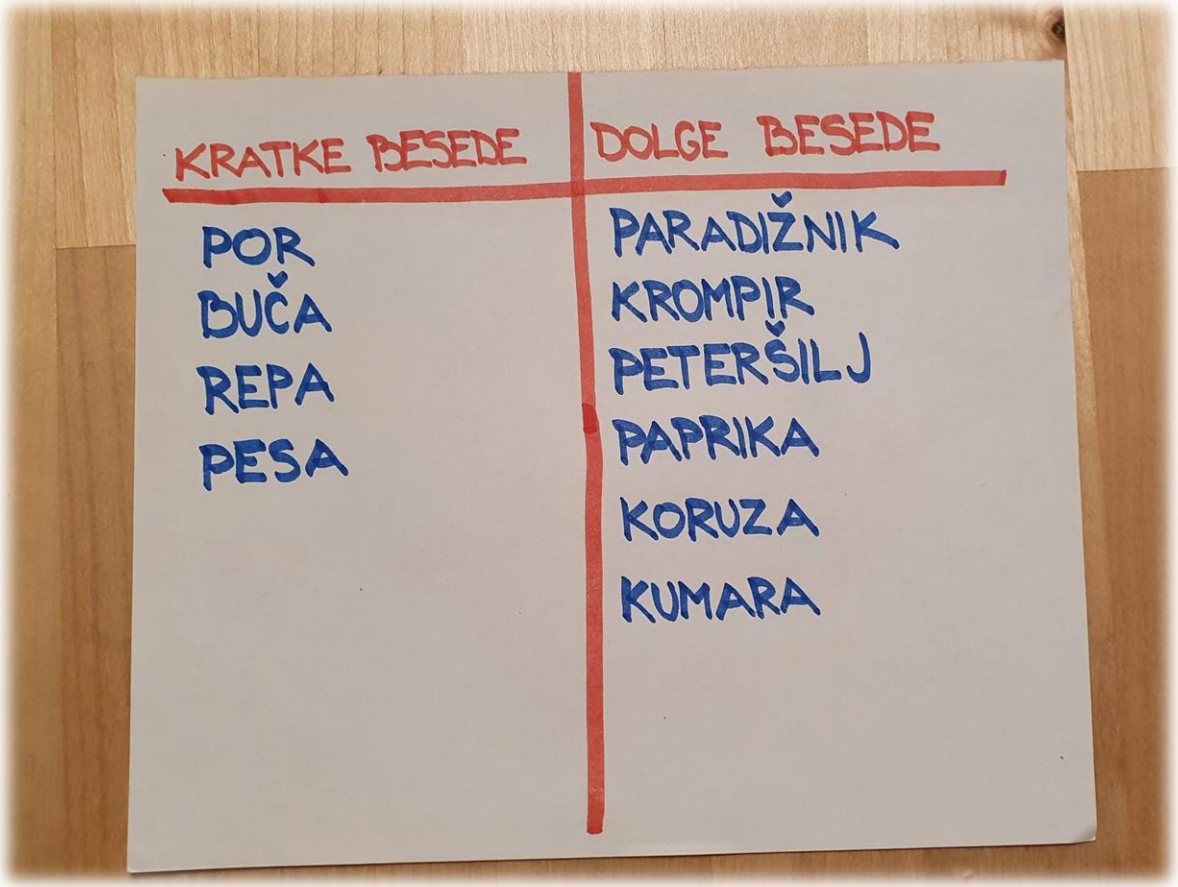

KRATKE BESEDE	DOLGE BESEDE
POR	PARADIŽNIK
BUČA	KROMPIR
REPA	PETERŠILJ
PESA	PAPRIKA
	KORUZA
	KUMARA

- besede členimo na zloge

PARADIŽNIK: **PA- RA- DI-ŽNIK**

KORENJE: **KO- RE- NJE**

BUČA: **BU-ČA**

PETERŠILJ: **PE- TER-ŠILJ**

KORUZA: **KO- RU- ZA**

KUMARA: **KU- MA- RA**

KROMPIR: **KROM- PIR**

- IŠČEMO PRVI/ ZADNJI GLAS

PRVI GLAS- K

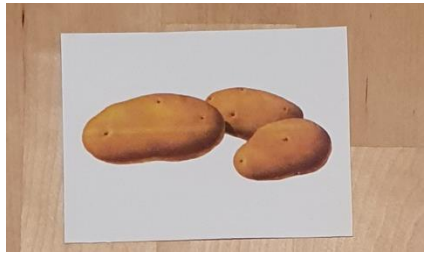

ZADNJI GLAS- R

PRVI GLAS- B

ZADNJI GLAS - A

PRVI GLAS- J

ZADNJI GLAS- C

POZORNO POSLUŠANJE:

…ali slišiš v besedi KUMARA glas T?
…ali slišiš v besedi POR glas Š?
…ali slišiš v besedi KROMPIR glas M?

POZORNO POSLUŠANJE:

„Razbita buča“

- Vzgojiteljica pripoveduje po vsebini zgodbice, otrok pozorno posluša besedilo, kadar sliši besedo BUČA- ploskne z rokami,

- skupina otrok: kadar sliši besedo BUČA- udari na bobenček, ZAJČEK – zaigra na tamburin…

KARTE S SLIKAMI PRVEGA GLASU

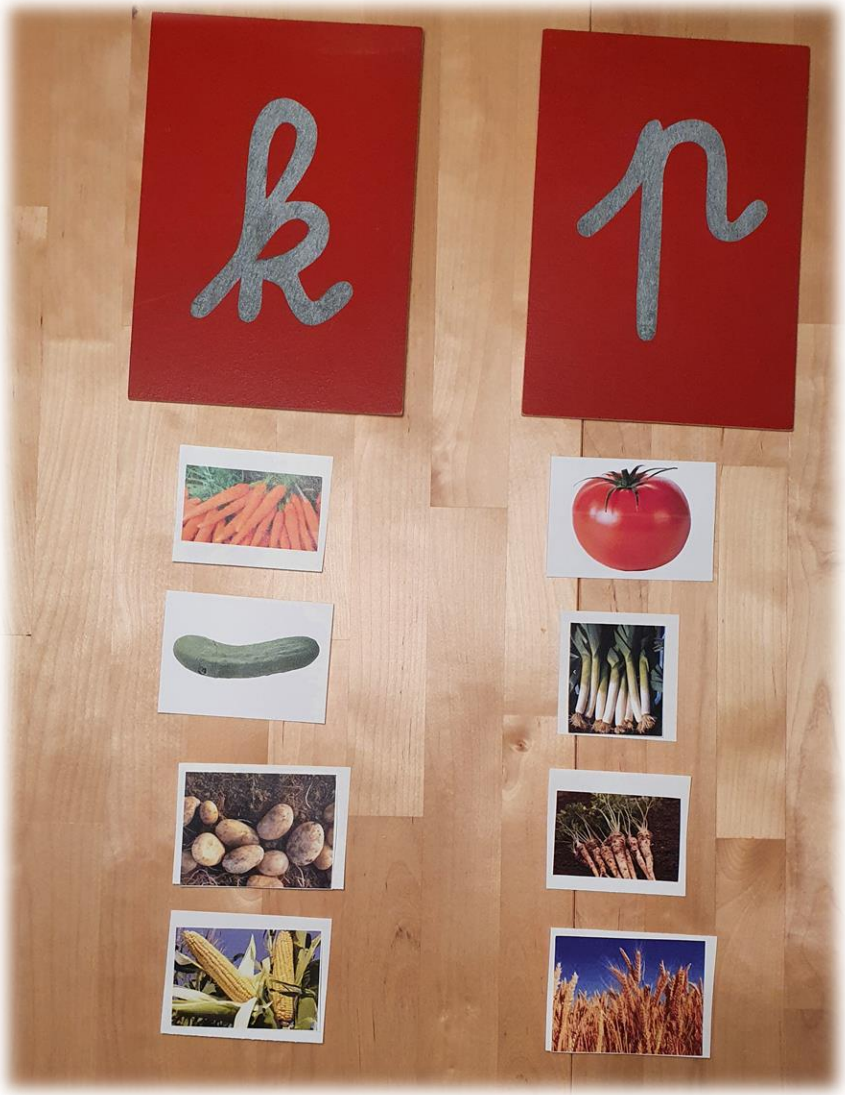

Karte z različnimi predmeti: najprej poimenuje predmet na karti, ga položi v ustrezen obroč, katerih besede se začenjajo z istim glasom.

KARTE S SLIKAMI- IŠČEMO ISTI ZADNJI GLAS

ZADNJI GLAS A

ZADNJI GLAS R

ZADNJI GLAS E

ISKANJE PAROV ZADNJEGA/ PRVEGA GLASU

… da bo zadnji glas predmeta na prvi kartici , prvi glas predmeta na drugi kartici

ISKANJE PAROV ZADNJEGA/ PRVEGA GLASU

… da bo zadnji glas predmeta na prvi kartici , prvi glas predmeta na drugi kartici

PARADIŽNIK

KROMPIR

ZELJE

ENA

KORUZA

AVTO

ČESEN

NOGAVICA

IŠČEMO PREDMETE V KORUZI ali drugem semenju…

- otrok poišče predmet iz koruze
- ga poimenuje
- prepozna prvi/ zadnji glas
- poimenuje zloge
- šteje glasove

ISKANJE PAROV ALI KARTIC, KI SE ZAČENJAJO Z ISTIM GLASOM

K

B

Č

LOV ZA GLASOM

SLIKOVNE KARTE ZAPOREDJA

REPA VELIKANKA

RAZBITA BUČA

IŠČEMO RIME

POR- MOTOR

KROMPIR- PAPIR

KORUZA- MEDUZA

ČESEN- MACESEN

VRT- KRT

LOPATA- KRAVATA

ŠTEJEMO GLASOVE

POR: P- O – R 3

BUČA: B- U- Č- A 4

ČEBULA: Č- E- B- U- L – A 5

PREDLOGI
(ob, na, pred, za, v)

PRIDEVNIKI
(velikost, dolžina, debelina, barva…)

velik- večji- največji

3 DELNE KARTE
(SLIKA PREDMETA, NAPIS, KONTROLNA KARTA)

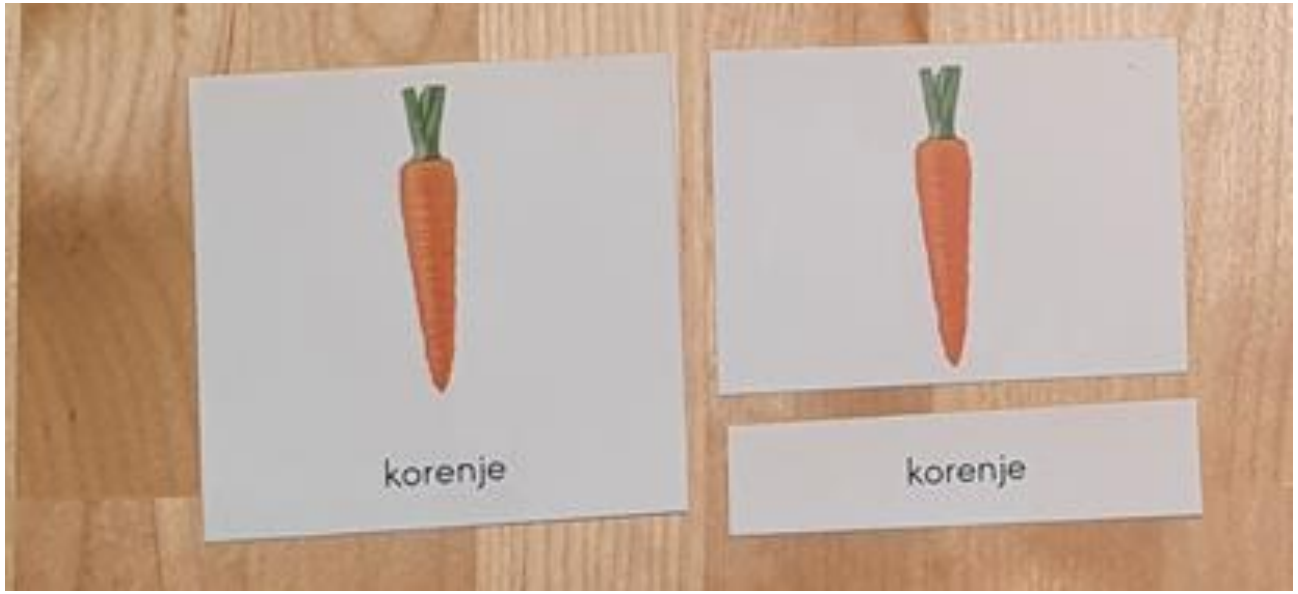

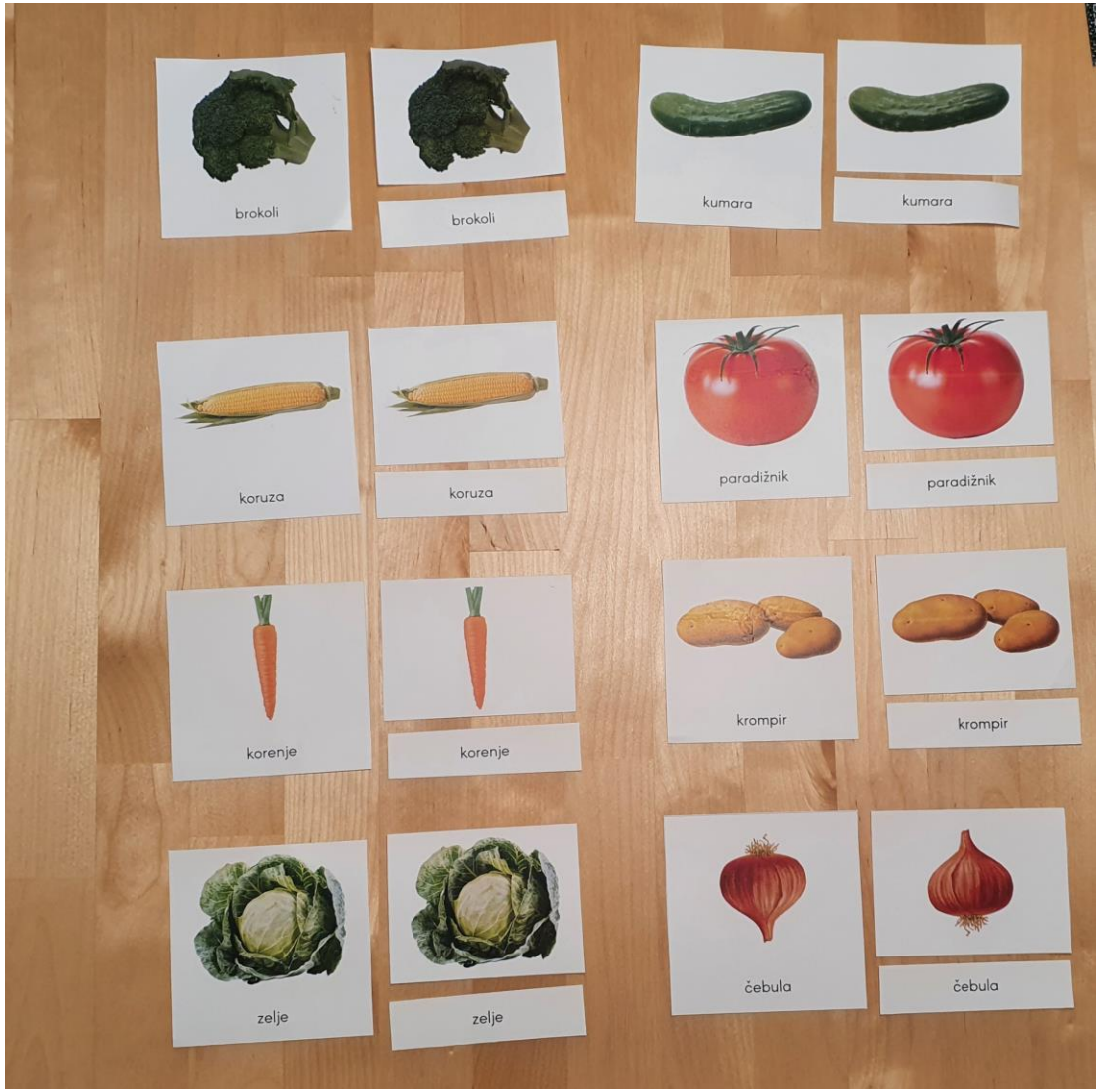

SLIKOPIS PO VSEBINI ZGODBE RAZBITA BUČA

Fotografija

REFLEKSIJA IN EVALVACIJA-

Kaj so pridobili otroci?

- Pripravljeni didaktični materiali na policah so bili na razpolago ves mesec, tako so lahko samostojno (individualno, v paru, skupini) izvajali dejavnosti,
- prisluhnili so drug drugemu,
- pokazali so interes za skupno sodelovanje, načrtovanje in doseganje skupnega cilja,
- ob dejavnostih so se zabavali, skupaj so iskali rešitve,
- učili so se jezika ob poslušanju v vsakdanjih pogovorih, ob branju odraslega, s pripovedovanjem, opisovanjem,
- učili so se drug od drugega,
- imeli so možnost pripovedovati vsebino zgodbice (posameznik- skupini, drug-drugemu),
- preizkušali so se v različnih govornih položajih (začne pogovor, ga nadaljuje, sprašuje, se dogovarja),
- otroci so se učili izražati izkušnje, čustva, misli in razumeti besede drugega, ob poslušanju in svojem pripovedovanju so imeli možnost slišati svoj glas, besede, ritem pripovedovanja…,
- pridobivali so si nove informacije in različne vire (knjige, enciklopedija),
- aktivno so sodelovali pri izdelavi slikopisa, dodajali detajle, uporabljali domišljijo in svojo kreativnost, iznajdljivost, izrazili so svoje želje pri ustvarjanju, izdelali vsak svoj slikopis,
- spoznali so vrednoto prijateljstvo in medsebojna pomoč drug drugemu.

REFLEKSIJA IN EVALVACIJA-
Kaj sem pridobila jaz?

- Da bom tudi v naprej delo načrtovala tako, da otrokom pripravim spodbudno učno okolje na takšen način, da so otroci aktivni udeleženci. Strokovni delavki v oddelku sva le vezni člen, ki jih usmerja, spodbuja…
- potrditev kako pomembno je sodelovanje v timu (vzgojiteljica- pom. vzgojiteljice): od skupnega opazovanja otrok, načrtovanja zastavljenih ciljev, od načrtovanja dejavnosti, do skrbno pripravljenega okolja…, da bodo otroci aktivni udeleženci v dogajanju,
- s takšnim načinom izvajanja aktivnosti imajo otroci možnost samostojnega dela, bogatijo znanje in izkušnje, odkrivajo in razvijajo svoje sposobnosti, spretnosti in domišljijo,
- kako pomembno je pri otrocih opazovati in spremljati razvoj vsakega posameznika,
- kako pomembno je opazovanje otrok v oddelku, da pravočasno otroku ponudiš dejavnost, da bo z lahkoto osvojil znanje, kako pomembno je delo z otroki je bilo v manjših skupinah, v parih ali individualno,
- kako pomembno je individualno delo z otroki, ki razvojno še ne dosegajo osvojenih kompetenc na področju jezika, z otroki, ki imajo IP (na področju jezika) in z otroki, ki jim slovenski jezik ni materin jezik,
- kako pomembni so primerno izbrani cilji in dejavnosti za doseganje kompetenc (v pomoč lestvica za spremljanje predbralnih in predpisalnih zmožnosti otrok po Marjanovičevi).

DOKAZI IZ DEJAVNOSTI

- Potrditev, kako pomembno je vzgojiteljevo delo „v ozadju“ kot pomoč otrokom pri delu z materiali, ki vodijo k razvoju predbralne in predpisalne sposobnosti,
- samostojno so izvajali dejavnosti, pokazali so interes za skupno sodelovanje, načrtovanje in doseganje skupnega cilja,
- načrtovali so potek dejavnosti (načrt),
- izkazali so interes za delo(opravljeno delo, naloga)
- prisluhnili so idejam sovrstnikov (viharjenje),
- otroci so imeli dovolj spodbud za samoregulacijo, dovolj časa, da se odločajo, sami najdejo rešitve...,
- prisluhnili so drug drugemu, skupaj so iskali rešitve, učili so se drug od drugega,
- postavljali so vprašanja in odgovarjali, vrednotili so opravljeno delo
- ob dejavnostih so se zabavali,

- imeli so možnost pripovedovati vsebino zgodbice (posameznik- skupini, drug-drugemu),
- spoznali in poimenovali so nove besede, utrdili so zloge glasove, …
- aktivno so sodelovali pri izdelavi slikopisa, dodajali detajle, uporabljali domišljijo in svojo kreativnost, iznajdljivost, izrazili so svoje želje pri ustvarjanju,
- zastavljeni cilji in kompetence s področja jezika so bili realizirani,
- kopetence so bile osvojene: ob slikah obnovi vsebino zgodbe, razume vrstni red dogodkov, prepozna prvi in zadnji glas v besedi, zna povedati več besed, ki se rimajo, zna povedati več besed, ki začnejo/ končajo na isti glas,
- individualno delo z otroci, ki razvojno še ne dosegajo osvojenih kompetenc na področju jezika, z otroki, ki imajo IP (na področju jezika) in z otroki, ki jim slovenski jezik ni materin jezik),
- izdelki kot dokazi: plakati, slikovne karte, slikopis, vabila, fotografije…

NADGRADNJA

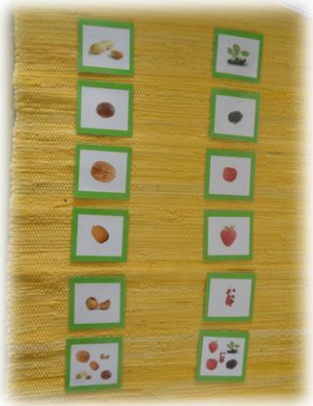

- Razvrščanje predmetov ali več vrst kart (karte dveh vrst, kaj paše skupaj, nadpomenke),
- prirejanje (predmet ali karta- napis):

- delo z 3D kartami (predmet, napis, kontrolna karta),

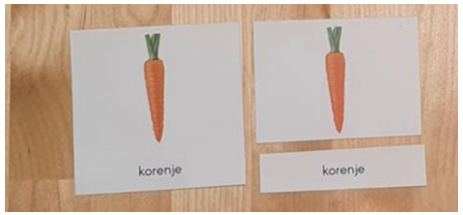

- premična abeceda (prepoznavanje črk, sestavljanje glasov v besede, sestavljanje besed v stavke,

- Izdelamo karte za postopek – recept: Krompirjeva juha

- v pomladnem času zasadimo svoj vrtiček, skrb za zelenjavo/ zelišča/ rastline (napisi za imena zelišč),

- povabilo drugih skupin na lutkovno predstavo (napišemo vabilo, naredimo vstopnice, gledališki list).

VKLJUČENA PODROČJA

- Narava,
- matematika,
- umetnost.